

Vogelwerkgroep

De Kempen

Onderzoek Wespddieven in het Leenderbos.

Simultaantelling 12 en 19 augustus 2023.

Wespddief met kikker.

Foto: Jacob Kuijpers.

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | [E vwgdekempen@gmail.com](mailto:vwgdekempen@gmail.com) | [W www.vwgdekempen.nl](http://www.vwgdekempen.nl)
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962

Fotografie kaft: Jacob Kuipers.

Fotografie binnenwerk: Jules Andela, Maarten-Jan van den Braak, Ric Clemens (Vogelwacht Vliegbasis Eindhoven), Fred Emmerik, Bas Hissel, Frits van Hout, Jacques van Kessel, Toon van Kessel, Paul Klok, Jacob Kuijpers, Gerard Leijten, Mirian Sweegers en Douwe Witteveen.

Wespendief met raat Eersel 20 juli 2021.

Foto: Douwe Witteveen.

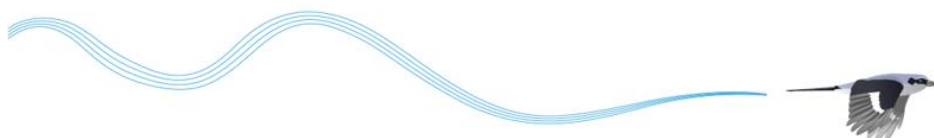
Op de derde en vierde simultaantelling in het Leenderbos, zijn weer een aantal waarnemingen verzameld over Wespendif, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenavalk en Boomvalk. In dit verslag aandacht voor de resultaten van de verschillende telposten, stippenkaarten, rode kleurringen, nieuws uit de regio, een vreemde roofvogel en de Aziatische hoornaar.

Dit jaar weer opvallend weinig voedsel dragende Wespendifen, weinig Sperwers en Boomvalken, maar wel diverse Torenavalken. Alleen in het zuidelijke deel is een jonge uitgevlogen Wespendif gezien door Martin Pennings.

Een woord van dank aan de 37 medewerkers van deze tellingen van de Vogelwerkgroep de Kempen, Vogelwerkgroep IVN Valkenswaard-Waalre, Hei, Heg & Hoogeind Leende en Vogelwerkgroep IVN Veldhoven-Vessem-Eindhoven: Martin Pennings, Esther van Daal, Frank van Daal, Jack en Rizet de Reijer, Jan en Paula Brom, Gerrit en Majo Klitsie, Jac Sijkens, Jan van de Laar, Gerrie van de Ven, Maarten Jan van den Braak, Connie Neutkens, Hans van Nunen, Hans Reijnders, Fred Emmerik, Fred de Blom, Peter Simon, Toine Kuiper, Paul Timmermans, Albert Sprengers, Gerben Helmes, Erik van Asten, Gerard Lijten, Adrie Staals, Corien v.d. Heuvel, Elly Fuchs, Tine Langerak, Lambert Prust, Toos Deeben, Wim Deeben, Henk Munsters, Bep Janssen, Ellen van Beek, Frits van Hout, Jules Andela, Toon van Kessel.

Tenslotte dank aan Mirian Sweegers, Jules Andela, Ric Clemens (Vogelwacht Vliegbasis Eindhoven), Douwe Witteveen, Jacob Kuijpers, Toon van Kessel, Bas Hissel, Gerard Lijten, Frits van Hout, Erik van Asten en Maarten-Jan van den Braak voor het beschikbaar stellen van foto's voor deze Nieuwsbrief.

Jacques van Kessel.

Telpost Heggerdijk Leenderstrip.

12 augustus.

Esther van Daal, Jack en Rizet de Leijer, Jan en Paula Brom, Gerrit, Majo Klitsie, Jac Sijkens, Jan van de Laar, Gerrie van de Ven.

09.00 uur 3 stuks Raaf

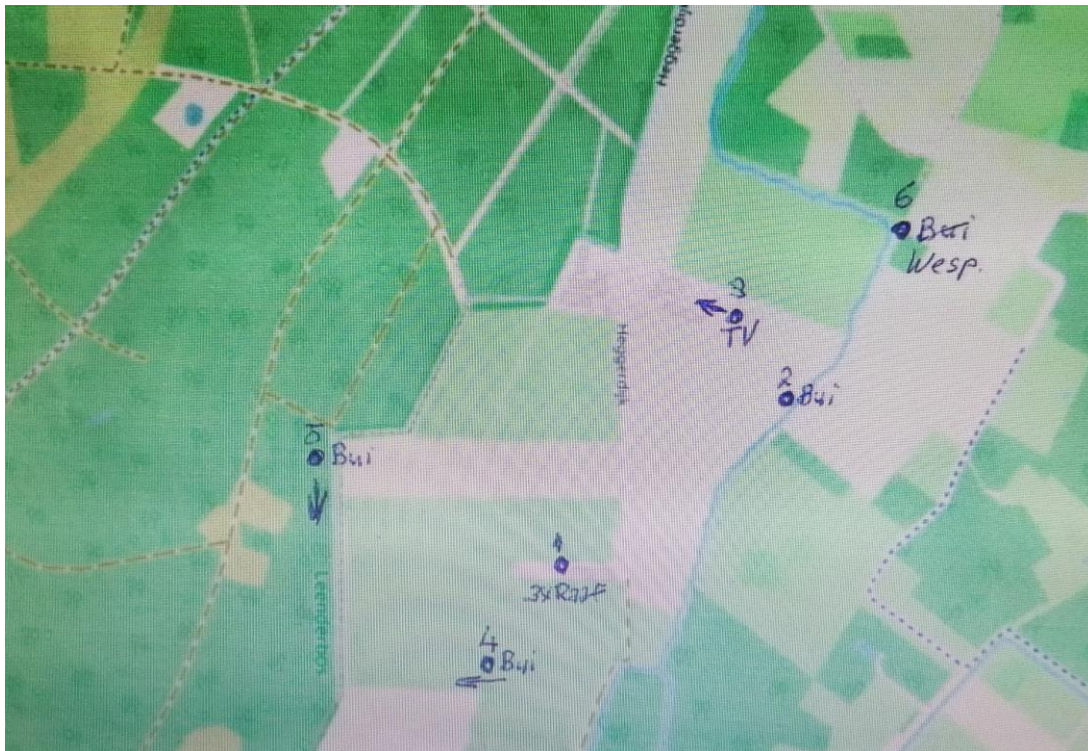
09.00 uur 1 stuks Buizerd met een bijna witte kop

10.53 uur 1 stuks Torenvalk.

11.35 uur 1 stuks Buizerd mist een staartpen

12.10 uur 1 stuks Buizerd mist een staartpen

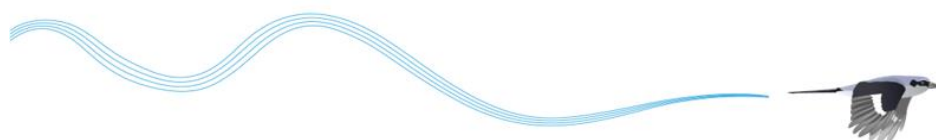
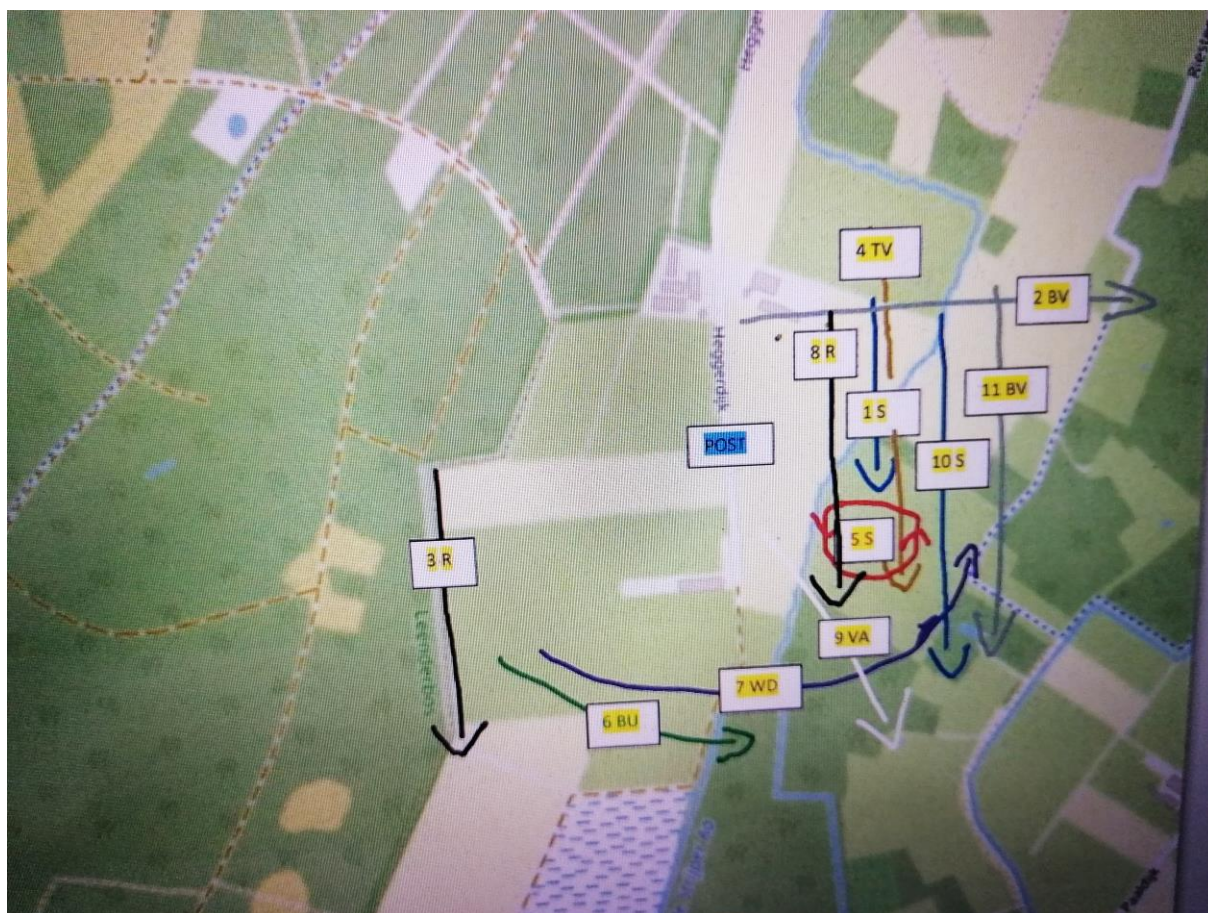
12.55 uur 1 stuks Wespendif

Telpost Heggerdijk Leenderstrijp.

19 augustus.

Esther van Daal
Majo en Gerrit Klitsie
Martha en Noud van de Nieuwenhuizen
Frank van Daal
Jack en Lizet de Leijer
Maarten-Jan van den Braak

Telpost Heggerdijk Leenderstrijp.

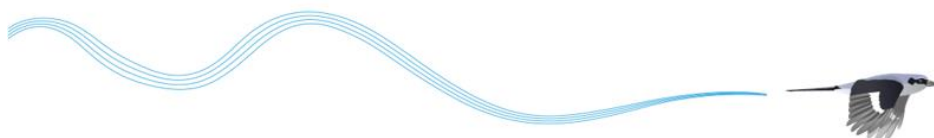
19 augustus.

Tijd:	Soort:	Aantal:	Vliegrichting:	Met/zonder prooi:	Opmerkingen:
10:25	Sperwer	1	Zuid	Gb	
10:53	Boomvalk	1	Zuid-Oost	Gb	Vrouw
11:24	Raaf	2	Zuid	Gb	Gb
11:25	Torenavalk	1	Zuid	Gb	Gb
11:35	Sperwer	2	Onbekend	Gb	Vrouw
11:56	Buizerd	1	Zuid-Oost	Gb	opschroevend niet zien afglijden
12:01	Wespendief	1	Oost	Zonder	Gb
12:08	Raaf	2	Zuid	Gb	Man
12:09	Visarend	1	Zuid	Gb	Gb
12:50	Sperwer	2	Zuid	Gb	Gb
12:51	Boomvalk	1	Zuid	Gb	Man en vrouw
					Gb

Wespendief.

Foto: Maarten Jan van den Braak.

Team Heggerdijk.
Braak.

Foto: Maarten Jan van den

Telpost Hasselsvennen.

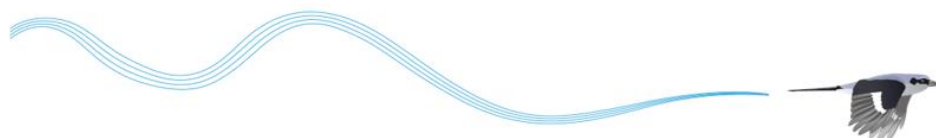
12 augustus niet geteld.

19 augustus Connie Neutkens, Hans van Nunen, Hans Reijnders, Fred Emmerik.

	9.00 uur	start telling
1	9.10 uur	Buizerd ter plaatse jagen tussen de dennetjes
2	10.15 uur	Visarend van Z naar N
3	11.18 uur	Visarend van W naar O
4	11.20 uur	Torenvalk van W naar O
5	11.46 uur	Buizerd cirkelend
6	12.01 uur	Buizerd cirkelend van Z naar N
7	12.10 uur	3 buizerds cirkelend naar N
8	12.3 uur	Buizerd van O naar W
	12.30 uur	gestopt

Verder ook waargenomen: Grote bonte specht, groene specht, gaai, grote lijster, witgat, roodborsttapuit, vink, pimpelmees, graspieper, boompieper, boerenzwaluw, huiszwaluw, gierzwaluw, groenling, aalscholver, blauwe reiger, grauwe gans, zwarte kraai, houtduif, witte kwikstaart.

Buizerd.

Foto: Fred Emmerik.

Boerenzwaluwen.

Foto: Fred Emmerik.

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | [E vwgdekempen@gmail.com](mailto:E.vwgdekempen@gmail.com) | [W www.vwgdekempen.nl](http://www.vwgdekempen.nl)
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962

Galberg.

Fred de Blom.

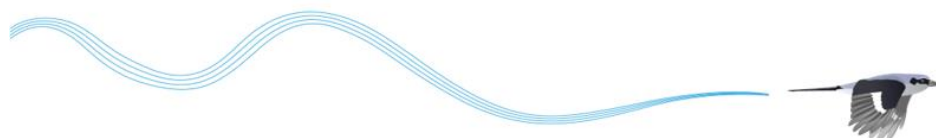
12 augustus 2 Raven.

19 augustus niet geteld.

Wespendief man.

Foto: Jacques van Kessel

Telpost Gastelse Heide.

12 augustus Albert Sprengers, Paul Timmermans, Gerben Helmes.

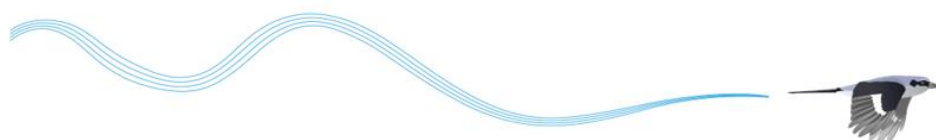

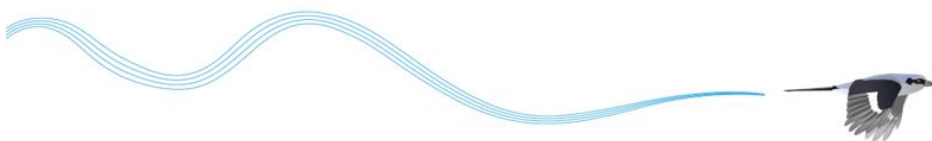

Foto: Toon van Kessel.

Telpost Gastelse Heide.

19 augustus Peter Simon, Toine Kuiper, Paul Timmermans, Albert Sprengers, Gerben Helmes.

Telpost Leenderstrijp Kapel.

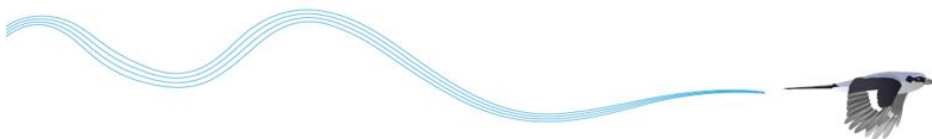
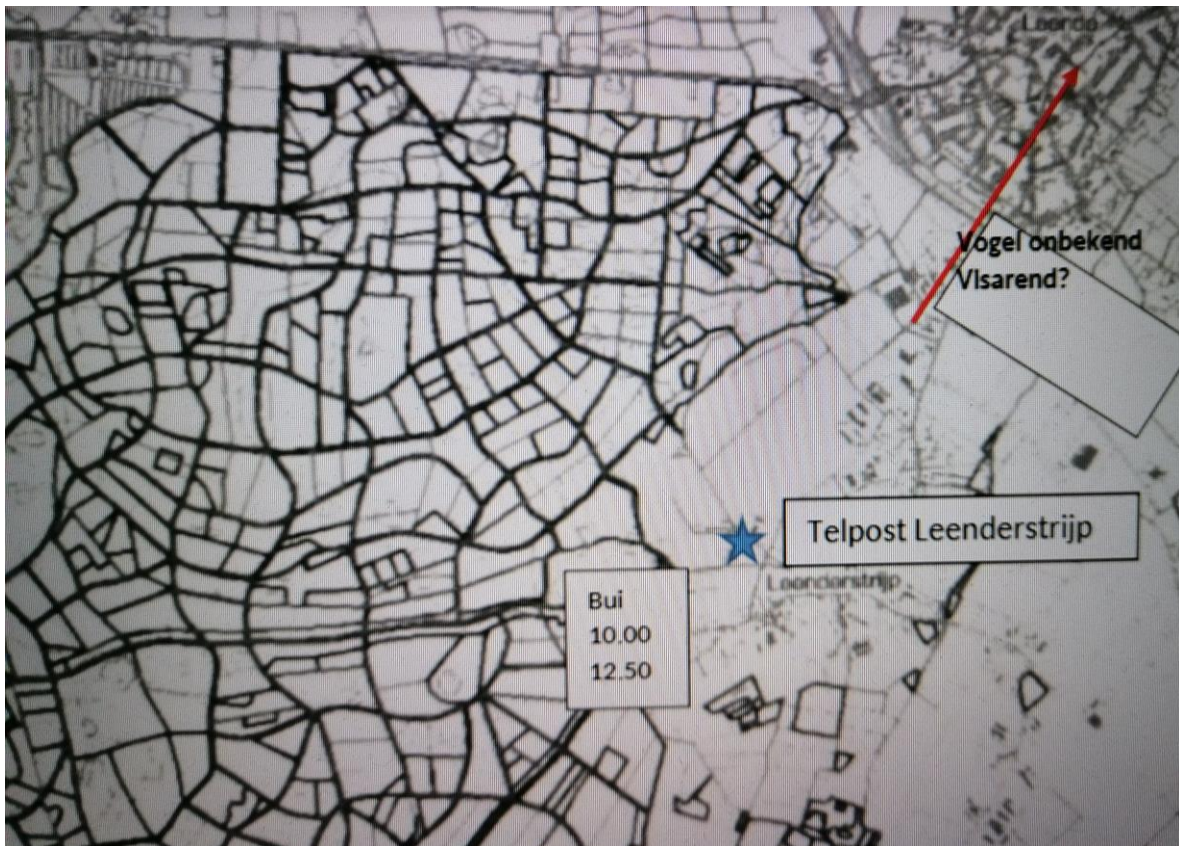
12 augustus Erik van Asten. Geen bijzonderheden.

19 augustus Gerard Lijten, Adrie Staals, Corien v.d. Heuvel, Elly Fuchs, Tine Langerak, Lambert Prust

10.00 Buizerd

12.50 Buizerd

12.52 Vogel onbekend op grote afstand maar we denken aan Visarend.

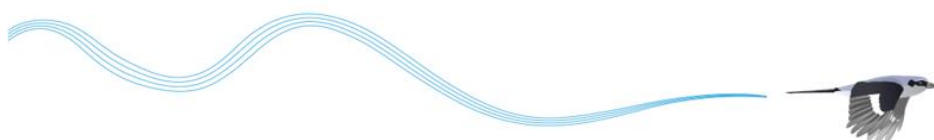
Buizerd.

Foto: Gerard Leijten.

Jonge Witte kwikstaart.

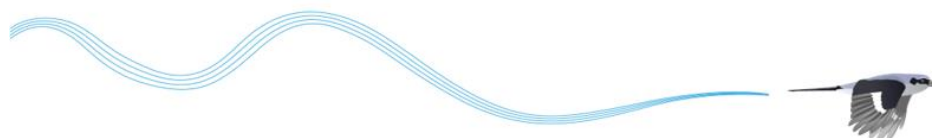
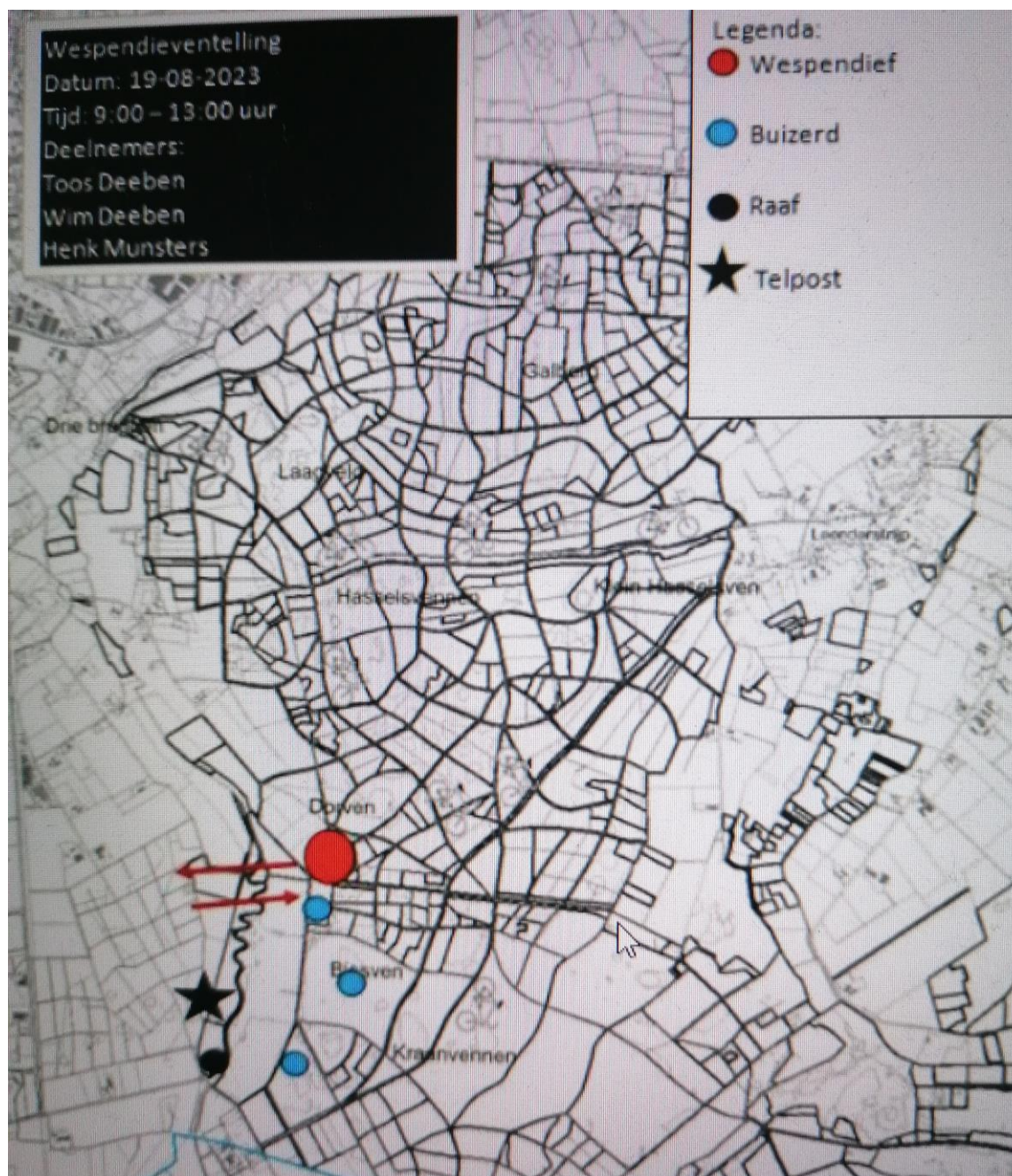
Foto: Gerard Leijten.

Telpost Patersgronden.

12-08-2023. Toos Deeben, Wim Deeben: geen bijzonderheden.

19-08-2023. Toos Deeben, Wim Deeben, Henk Munsters.

Telpost Patersgronden.

19 augustus. Wim Deebe, Toos Deebe, Henk Munsters.

09.08 uur Wespendif

09:35 uur Wespendif

10:15 uur Buizerd

10:00 uur Wespendif

11:15 uur Buizerd 3 stuks

12:09 uur Raaf 2 stuks

12:15 uur Buizerd

12:45 uur Wespendif

Wespendifven vlogen vanuit dezelfde hoek heen en weer, voedsel dragende exemplaren konden door de afstand niet worden gezien.

Overige waarnemingen:

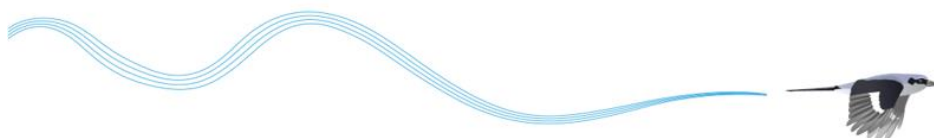
Groenpootruiter

Ooievaar

Witgat

Watersnip

Wielewaal

Mannetje Wespindief.

Foto: Bas Hissel.

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | **E** vwgdekempen@gmail.com | **W** www.vwgdekempen.nl
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962

Telpost Laagveld.

12 augustus Bep Janssen, Ellen van Beek, Frits van Hout, Jacques van Kessel.

08.55 uur 1 stuks Torenvalk

09.05 uur Kneu, Krakeend, Boompiepers

09.30 uur 1 stuks Lepelaar

11.20 uur 13 stuks Kruisbek, 6 stuks Huiszwaluw

11.45 uur 1 stuks Buizerd, 1 stuks Torenvalk

12.00 uur 1 stuks Grote zilverreiger

12.30 uur 2 stuks Torenvalk

12.35 uur 2 stuks Buizerd

12.40 uur 1 stuks vrouw Sperwer, 22 stuks Huiszwaluw

13.05 uur 1 stuks Wespendif vrouw

Onvolwassen Kruisbek.

Foto: Jules Andela.

Telpost Laagveld.

12 augustus.

● = Wespindief.

● = Buizerd.

● = Sperwer.

● = Torenvalk.

Telpost Laagveld.

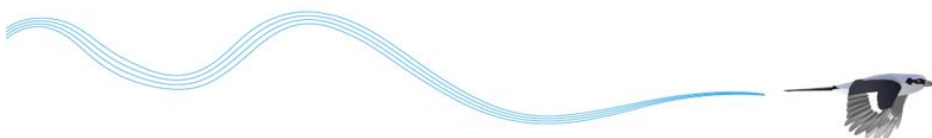
19 augustus Jules Andela, Frits van Hout, Toon van Kessel, Jacques van Kessel.

08.50 uur 3 stuks Ooievaar richting zuid-west, 1 stuks Torenvalk.
08.55 uur 10 stuks Watersnip
09.00 uur 2 stuks Kruisbek, 3 stuks Roodborsttapuit
09.15 uur 2 stuks Torenvalk
09.20 uur 1 stuks Groene specht
09.30 uur 1 stuks Havik man, 4 stuks Putter
09.38 uur 1 stuks Visarend noord vliegt naar west (mist geen handpennen)
10.10 uur 1 stuks Kneu, 8 stuks Putter
10.15 uur 1 stuks Visarend zuid
11.00 uur 1 stuks Torenvalk, 16 stuks Grote lijster
12.00 uur 1 stuks Buizerd
12.05 uur 1 stuks Buizerd
12.27 uur 1 stuks Visarend mist enkele handpennen
12.30 uur 1 stuks Havik onv. west

Aan de hand van de handpennen kunnen we stellen dat het hier gaat om minstens twee verschillende Visarenden.

Foto: Frits van Hout.

Telpost Laagveld.

19 augustus.

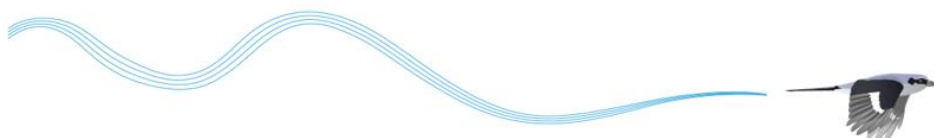

● = Visarend.

● = Buizerd.

● = Havik.

● = Torenavalk.

Foto's 19 augustus.

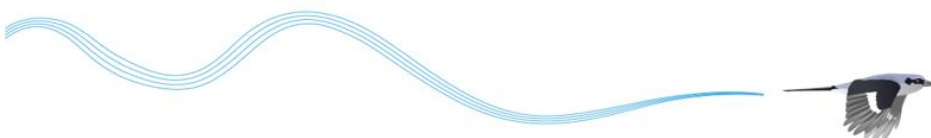
Visarend.

Foto: Jules Andela.

Visarend.

Foto: Jules Andela.

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | **E** vwgdekempen@gmail.com | **W** www.vwgdekempen.nl
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962

Foto: Jules Andela.

Team Laagveld, Jacques, Frits, Toon en Jules.

Foto: Jules Andela.

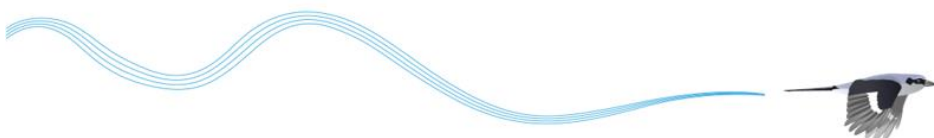

Veldkrekel Laagveld.

Foto: Jules Andela.

Foto: Frits van Hout.

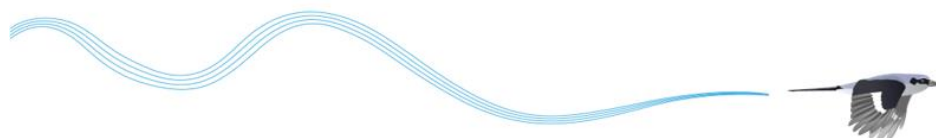

Overzicht voedselvluchten Wespendien in het Leenderbos en omgeving.

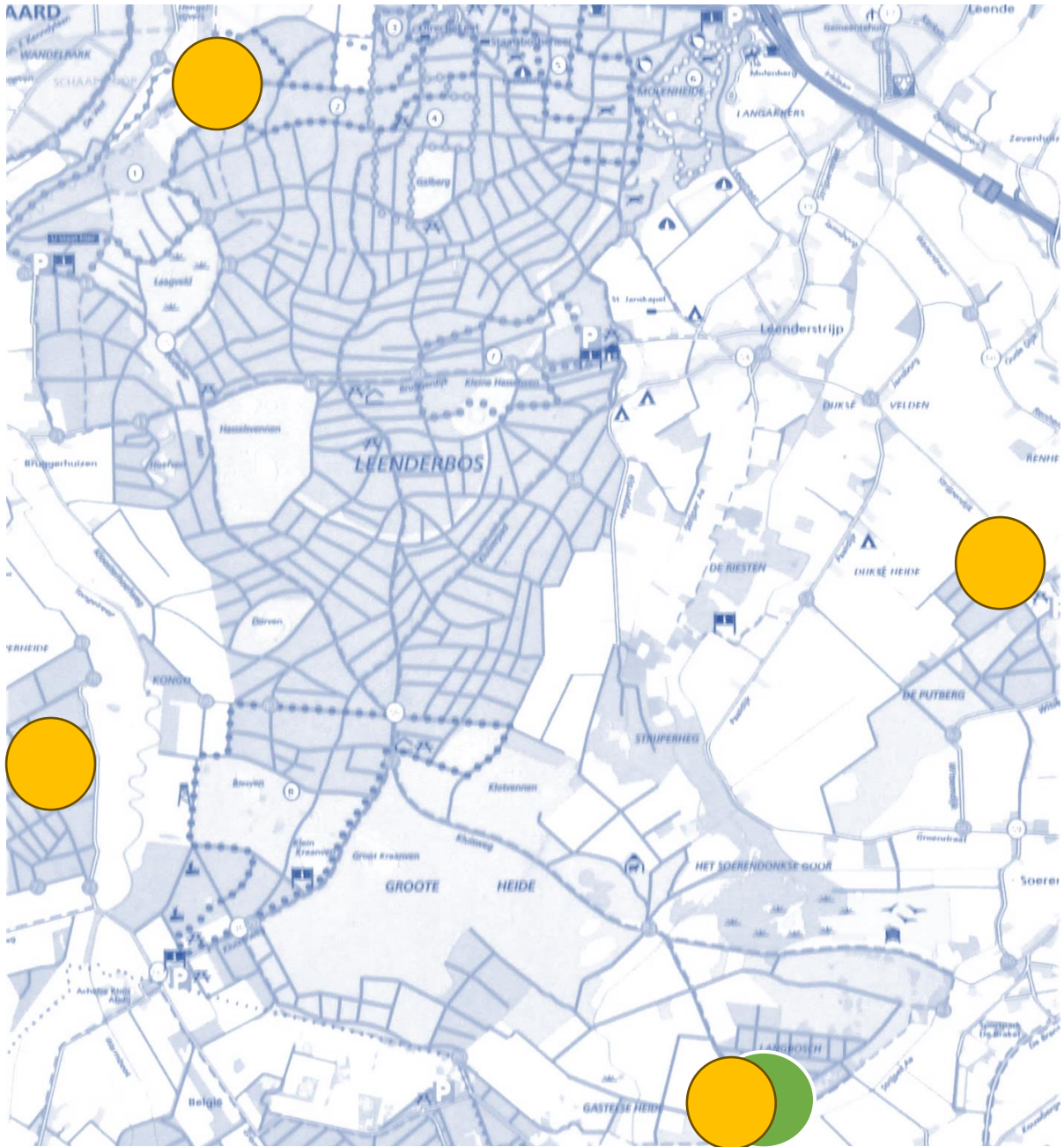

← = Voedselvluchten Wespendien in 2023.

Op 20 augustus twee voedsel dragende Wespendien vanaf Hasselsvennen (Jacques van Kessel).

Wespndief broedgevallen in 2023.

● = Wespndief broedgevallen in 2023.

● = Jonge Wespndief uitgevlogen 2023 (Martin Pennings).

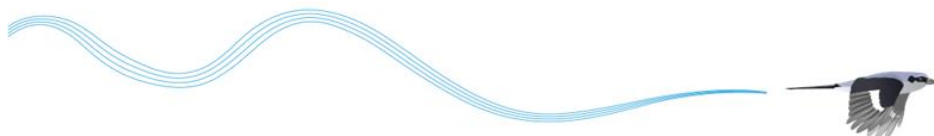

Foto: Paul Klok.

Wespendief Groote Heide juni 2021.

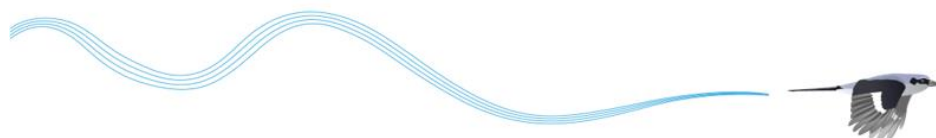
Foto: Paul Klok.

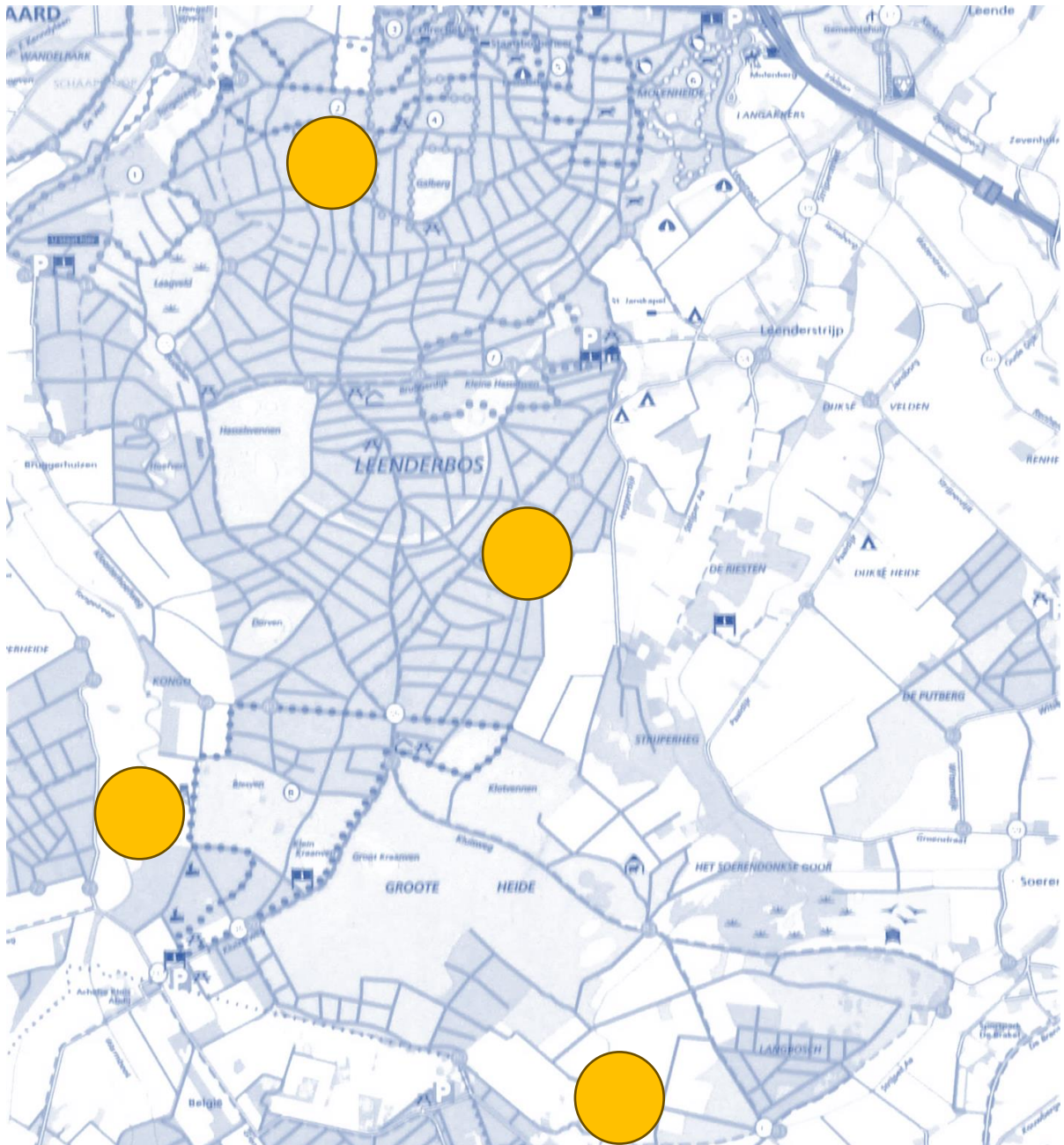
Overzicht territoria 2019 -2023.

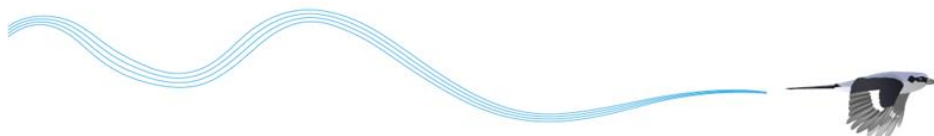
- = Wespandief territorium en geslaagd broedgeval 2019.
- = Wespandief territorium (paar niet broedend) in 2021.
- = Wespandief territorium in 2022.
- = Wespandief territorium in 2023.

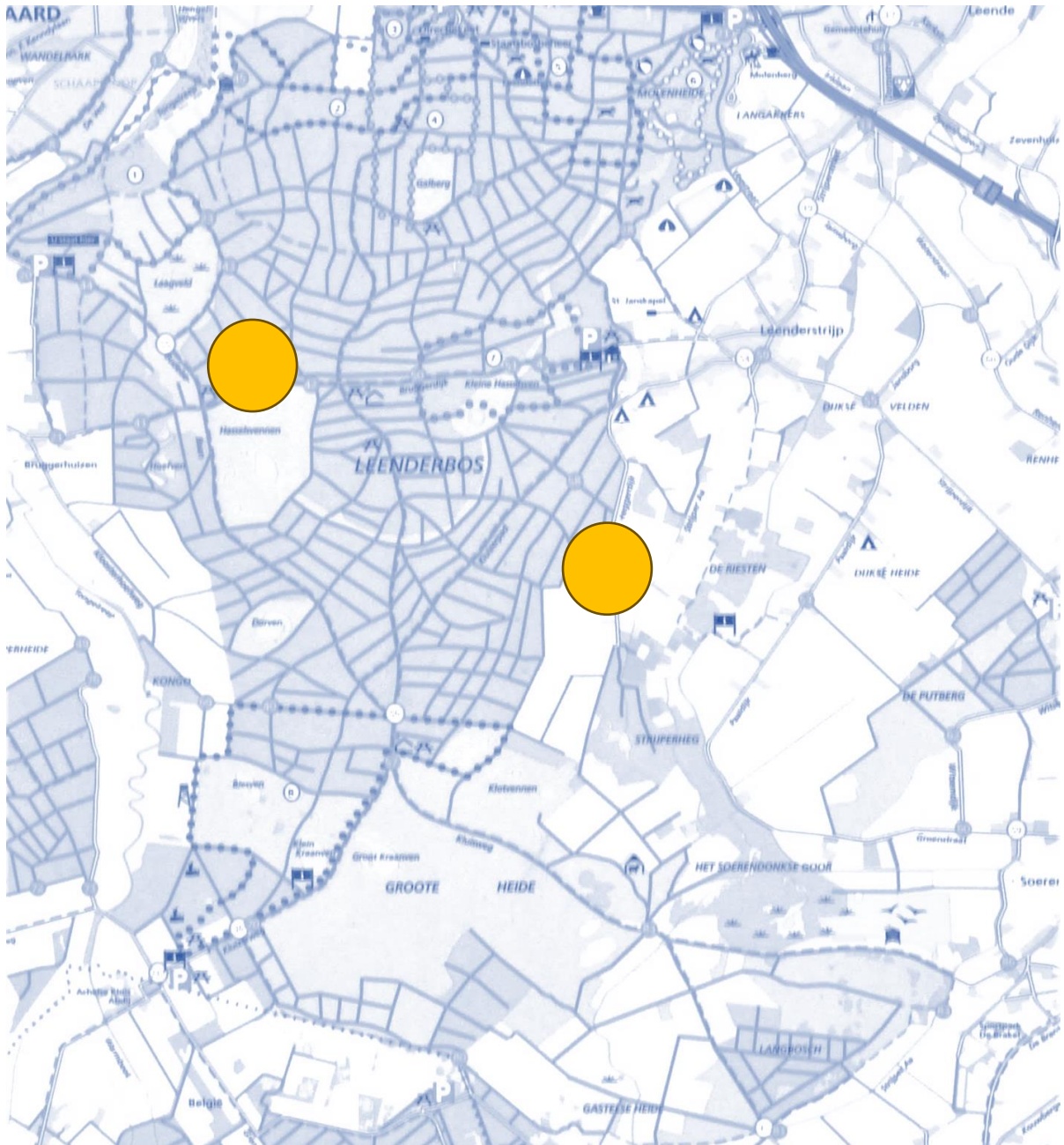
Boomvalk territoria 2023.

 = Boomvalk territoria in 2023.

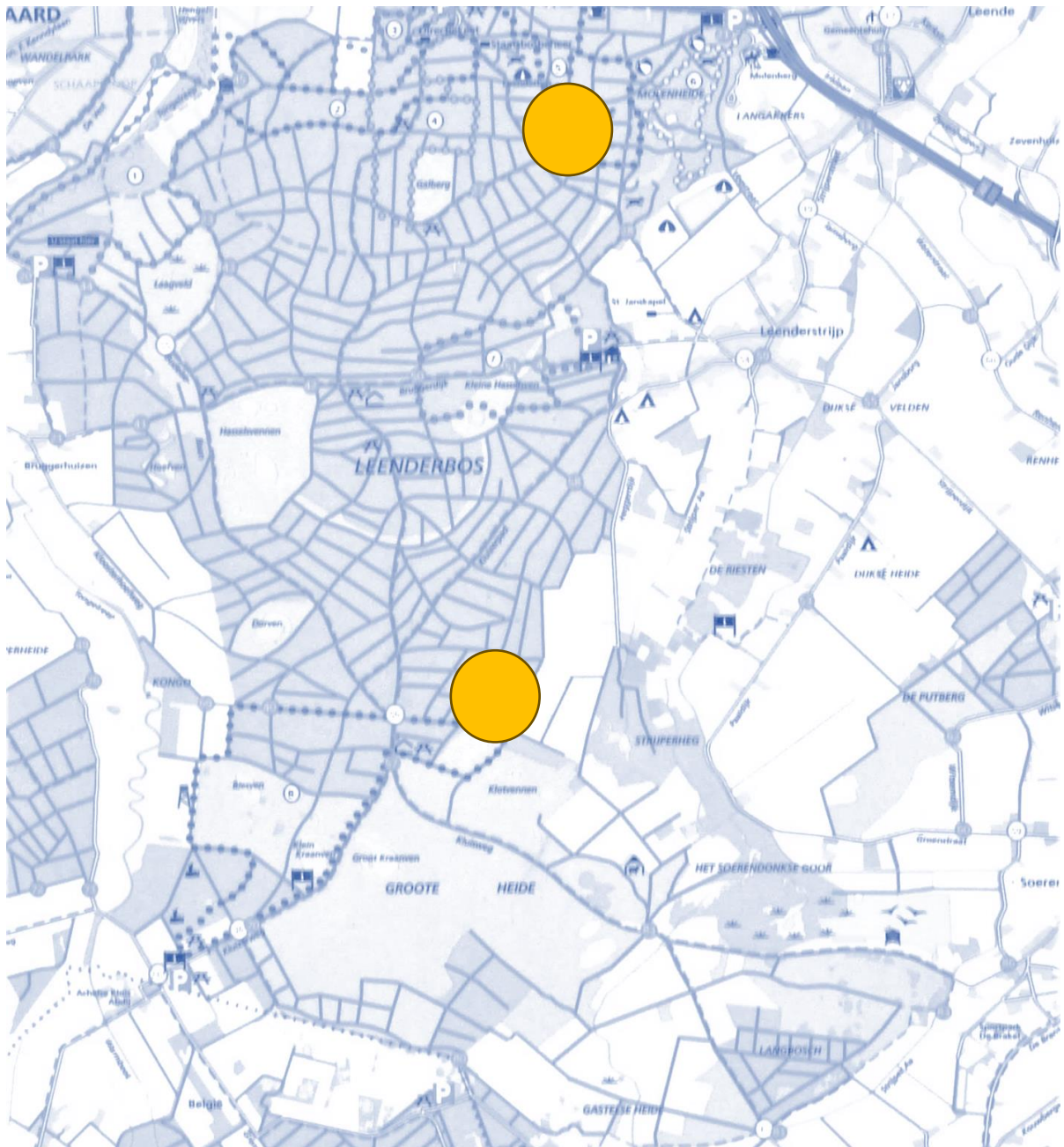
Sperwer territoria.

● = Sperwer territoria in 2023.

Raven territoria in 2023.

 = Raven territoria in 2023.

Nieuws uit de regio.

Douwe Witteveen heeft in 2023 weer een succesvol broedgeval in de gemeente Eersel. In deze nest is maar een jonge vogel geringd door Jaap van der Spek.

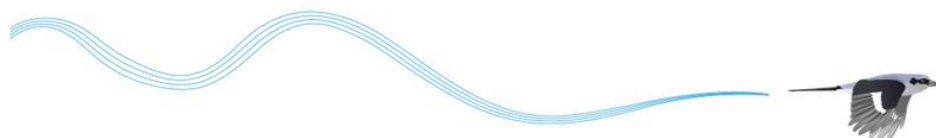
Jonge Wespendif op nest in Eersel,

Foto: Douwe Witteveen.

Hieronder een voorbeeld van twee nest jonge Wespendifen die, enkele jaren geleden, door Jaap van der Spek, zijn geringd.

Foto: Jacques van Kessel.

Broedgeval Wespendif Vliegbasis Welschap.

Hieronder een mooi voorbeeld van Ric Clemens van een succes broedgeval in 2023 op de Vliegbasis Eindhoven west zijde. Op 4 augustus 2023 waren de twee jongen uitgevlogen.

Wespendif jongen juli 2023 Vliegbasis Eindhoven west.

Foto: Ric Clemens.

Wespendif juli 2023 Vliegbasis Eindhoven west.

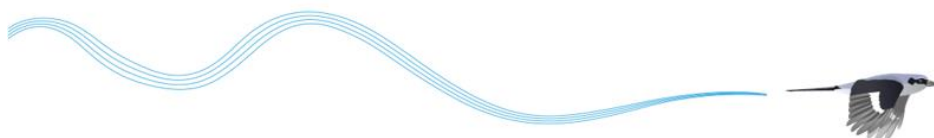
Foto: Ric Clemens.

Hieronder een prachtige foto van Ric Clemens van een jonge pas uitgevlogen Wespendif op de Vliegbasis Welschap.

Pas uitgevlogen jonge Wespendif. Foto: Ric Clemens (Vogelwacht Vliegbasis Eindhoven).

Aziatische hoornaar.

Op 10 augustus heeft Toon van Kessel een Aziatische hoornaar gefotografeerd in de Immenhof, een tuin, achter in de Broekkant te Budel. Inmiddels houden de imkers deze locatie extra goed in de gaten. De NVWA geeft de volgende informatie: de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is een invasieve exoot die sinds een aantal jaren vooral in Zuid-Nederland wordt aangetroffen. De hoornaar is schadelijk voor honingbijen, hommelse soorten en andere bestuivende insecten.

Foto: Toon van Kessel.

Aziatische hoornaar en nest melden.

Maak een foto van de hoornaar en onthoud de locatie. Controleer of uw waarneming inderdaad een Aziatische hoornaar is. Weet u zeker dat u een Aziatische hoornaar heeft gezien? Meld dit dan als volgt: Geef uw melding door via waarneming.nl.

- Krijgt u bevestiging dat het inderdaad om een Aziatische hoornaar gaat? Wat u dan kunt doen, hangt af van wanneer u de hoornaar heeft gezien.

Let op: zonder duidelijke en scherpe foto's van de Aziatische hoornaar heeft het geen zin een melding te doen!

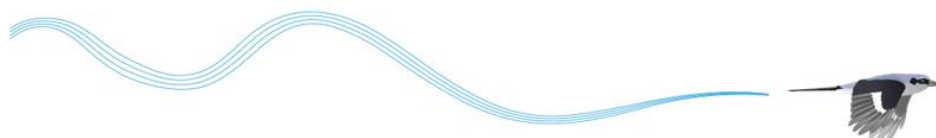
Hoornaar gezien van april tot en met juni

Het gaat waarschijnlijk om een koningin. Kijk of u die kunt vangen. U kunt de koningin doodmaken in de vriezer.

Kijk of u het voorjaarnest van de Aziatische hoornaars kunt vinden, en laat dat verwijderen door een (professionele) bestrijder. Of verwijder het zelf.

Hoornaar gezien van juli tot en met september

Het gaat waarschijnlijk om een werkster. Kijk u in welke richting de werkster wegvliegt en markeer de richting op een plattegrond van de locatie. Ziet u meer werksters? Markeer hun wegvliegrichting dan ook op de plattegrond en geef dat ook door. Dit helpt om het nest om te sporen.

Vreemde roofvogel?

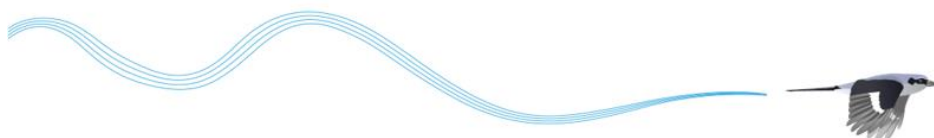
Op 13 augustus 2023 zag Toon van Kessel een vreemde “buizerd achtige” roofvogel in Soerendonk, gelukkig kon hij enkele foto's maken. Hij heeft de waarneming ingevoerd op **Waarneming.nl** en krijgt een melding **Steppebuizerd 78%** .. heel bijzonder dus. Maar is het wel of geen Steppebuizerd?

Foto: Toon van Kessel.

Beoordeling door Rob Bijlsma. “Het is een donkere adulte buizerd, zeer geprononceerd. Vulpinus heeft in het volwassen kleding een rossige ongebandeerde staart (alleen eindband). Bovendien, ga er maar vanuit dat vulpinus hier niet voorkomt, en zeker niet in de broedtijd”.

“De dichtstbijzijnde populatie zit in Oost-Finland, en die populatie bestaat uit trekvogels die ZO gaan (dus via Bosporus/Batumi) naar de overwinteringsgebieden in zuidoostelijk Afrika. Alle donkere en rossige buizerds in Nederland vallen binnen de normale variatie die buteo biedt. Zie bijgaand verhaal van Elena Kappers”.

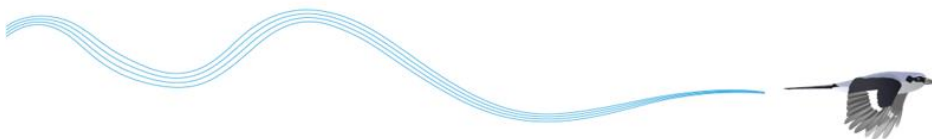

Beoordeling door Frank Neijts: “Ik zie eigenlijk niks “afwijkends” aan deze Buizerd: mooie adulte vogel met zelfs een duidelijke ‘burgemeestersketting’ over de borst die je bij Steppebuizerd eigenlijk nooit in deze vorm ziet. Vogel lijkt als 2 druppels water op een vogel die afgebeeld is (als Buizerd) op pag. 210 in deel 1 van ‘de Nils’ (Handboek Europese Vogels, 2022)”.

Foto: Toon van Kessel.

“ De kans op een verdwaalde Steppebuizerd is tegenwoordig ook heel erg klein geworden t.o.v. een aantal jaren geleden. Immers is de populatie van Steppebuizerden in Scandinavië en Finland nagenoeg uitgestorven en inmiddels vrijwel geheel ‘vervangen’ door de nominaat, de gewone Buizerd dus” aldus Frank Neijts.

Kleurringen voor Wespddieven.

In 2022 zijn jonge Wespddieven geringd met aluminium ringen op de Strabrechtse Heide oost en ook voorzien van kleurringen rood CX en RA. Het kleurringen in rood bij Wespddieven is een project van Christiaan de Vries en Anneke Alberda aldus Rob Bijlsma. Christiaan de Vries geeft uitleg: “Kleurringen aanbrengen bij Wespddieven is een ondersteuning om meer terugmeldingen te generen van een soort met een lage meldkans”.

Jonge pas uitgevlogen Wespddief met rode kleurring, Strabrechtse Heide 2022.
Foto: Mirian Sweegers.

“Dit gebeurt vooral bij jongen maar hier en daar worden ook adulte vogels voorzien van kleurringen. Hopelijk wordt er meer inzicht verkregen voor wat betreft overleving en dispersie”. “Op sommige plekken wordt ook gewerkt met trapcamera’s bij nesten en nu en dan verschijnt een adult met kleurring voor de camera en geeft ons informatie over herkomst en leeftijd (tenminste bij als nestjong geringde vogels). Bij deze lastig te onderzoeken soort proberen we naast karteringen en broed biologisch onderzoek alle mogelijkheden aan te wenden om meer kennis te vergaren. Alle kleine beetjes kunnen helpen om de soort beter te begrijpen”, aldus Christiaan de Vries.

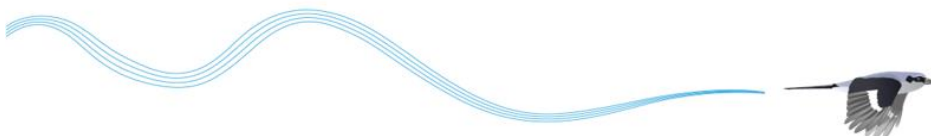

Foto: Jules Andela.

Mannetje Wespindief Strabrechtse Heide 2022.

Foto: Jules Andela.

Vrouwtje Wespindief Strabrechtse Heide 2022.

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | **E** vwgdekempen@gmail.com | **W** www.vwgdekempen.nl
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962

Foto: Jules Andela.

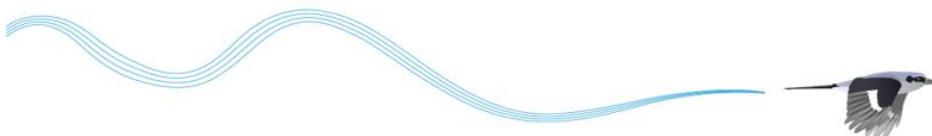
Jonge Wespindief Strabrechtse Heide oost 2022.

Alle overige informatie over roofvogelonderzoeken en andere onderzoeken van Vogelwerkgroep De Kempen vindt u op de internetsite: www.vwgdekempen.nl en op Facebook.

Ook op de internetsite van de Werkgroep Roofvogels Nederland is heel veel informatie te vinden over onderzoek in Nederland.

www.werkgroeproofvogels.nl

Wie meer wil weten over de Slechtvalk in Nederland kan informatie vinden op de internetsite www.werkgroepslechtvalk.nl

Secretariaat Vogelwerkgroep De Kempen | **E** vwgdekempen@gmail.com | **W** www.vwgdekempen.nl
IBAN: NL54 RBRB 0706 5845 03 | Kamer van Koophandel 40238962